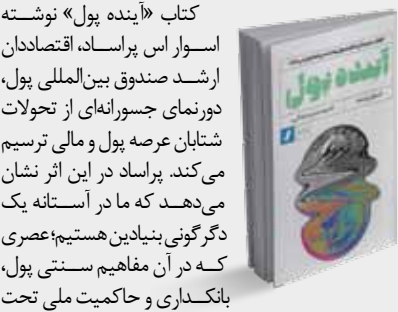

آینده پول

تأثیر فناوری‌هایی مانند بلاک‌چین، رمزارزها و فین‌تک‌ها قرار گرفته‌اند. او استدلال می‌کند این تحولات تنها شکل فیزیکی پول را تغییر نمی‌دهند، بلکه ماهیت اعتماد، حاکمیت و خود

مفهوم ارزش را دوباره تعریف خواهند کرد.

نویسنده با بررسی عمیق پدیده‌هایی مانند بیت کوین، استیبل کوین‌ها و طرح‌های ارز دیجیتال بانک‌های مرکزی (CBDC)، نشان می‌دهد چگونه این نوآوری‌ها می‌توانند همزمان هم نویدبخش سیستم‌های مالی گسترده‌تر، کارآمدتر و کم‌هزینه‌تر باشند و هم چالش‌های جدی برای ثبات مالی، حریم خصوصی و حاکمیت دولت‌ها ایجاد کنند. پراساد بویژه بر تناقض ذاتی رمزارزها تأکید دارد: از یک سو آرمان غیرمتمرکزسازی و کاهش وابستگی به نهادهای مرکزی و از سوی دیگر گرایش ذاتی به تمرکز ثروت و قدرت در دستان گروه‌های کوچک.

این کتاب، تحلیل متعادل و فاقد تعصب نویسنده است که دور از جنجالیت‌های زودگذر یا هراس‌های بی‌مبنه، تصویری واقع‌بینانه از نیروهای محرک این تحول ارائه می‌دهد. او نشان می‌دهد که «آینده پول» لزوماً متعلق به یک فناوری خاص نیست، بلکه حاصل تعامل پیچیده بین نوآوری تکنولوژیک، مقررات دولتی و انتخاب‌های ما به عنوان کاربران نظام مالی است. این کتاب برای هر کسی که می‌خواهد فراتر از سردرگمی اخبار روزانه، درکی ساختاربخشانه از انقلاب مالی پیش رو داشته باشد، اثری ضروری و روشنگر است.

اخبار

کاهش ۵۰ میلیونی هزینه سوخت بمصرف سی‌ان‌جی

مدیر طرح سی‌ان‌جی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران اعلام کرد اختلاف قیمت بنزین و سی‌ان‌جی به حدی است که هزینه سالانه سوخت خانوارهای پرمصرف در صورت استفاده از سی‌ان‌جی تا ۵۰ میلیون تومان کاهش می‌یابد.

به گزارش ایسنا به نقل از شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، سعید رحمان‌سالاری در یک برنامه تلویزیونی با موضوع بررسی جزئیات مصوبه نرخ سوم بنزین و تنوع سبد سوخت، به بیان اینکه در ۲۰ سال گذشته ۲۲۶۵ جایگاه سی‌ان‌جی در کشور احداث شده است، اظهار کرد: ظرفیت این جایگاه‌ها ۴۰ میلیون مترمکعب و میزان مصرف هم‌اکنون ۱۶ میلیون مترمکعب معادل ۱۶ میلیون لیتر بنزین است.

وی یکی از دلایلی را که سبب استقبال کم مردم از سوخت دوم شده، قیمت دانست و افزود: باید اختلاف قیمت معناداری بین بنزین و سی‌ان‌جی وجود داشته باشد تا مصرف‌کننده به سمت سوخت جایگزین برود. دلیل دیگر استقبال کم، تولید خودرو از سوی خودروسازهاست؛ هم‌اکنون تعداد تولید خودروهای دوگانه‌سوز کاهش یافته است. مدیر طرح سی‌ان‌جی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران در ادامه با اشاره به امضای قرارداد با خودروسازها برای تولید خودرو با مخزن سی‌ان‌جی، بیان کرد: طرح تولید خودروهای دوگانه‌سوز با امضای قراردادی با ۲ خودروساز بزرگ کشور در یک سال گذشته آغاز و مقرر شد ۵۵ هزار خودرو شامل وانت‌بار و تاکسی تولید شود.

رحمان‌سالاری با بیان اینکه طرح تبدیل خودروهای بنزین‌سوز به دوگانه‌سوز آغاز شده و سرعت آن در یک سال گذشته افزایش یافته است، ادامه داد: تاکنون حدود ۱۸ هزار خودرو در سامانه ثبت شده است، همچنین در حال حاضر تعداد بسیار زیادی مخزن سی‌ان‌جی در کشور تولید شده است. امکان جذب تقویتی سرگردان را فراهم

و ی از تغییر نسل کیت‌ها از یک به ۴ خبر داد و افزود: کیت نسل ۴ آخرین فناوری روز است. تفاوت کیت نسل ۴ و نسل یک این است که مقدار مصرف سی‌ان‌جی و آلودگی هوا در یک کیت نسل ۱۵.۴ درصد کاهش می‌یابد و مقدار پیمایش و راندمان ۱۵ درصد افزایش و آلپندگی ۱۰ تا ۱۵ درصد کاهش می‌یابد.

سهم انرژی‌های تجدیدپذیر در دنیا ۴۶ درصد ایران ۳ درصد است

مدیرکل جذب مشارکت‌های مردمی ساتبا از سهم ۴۶ درصدی تجدیدپذیرها را از مجموع سبد تولید برق دنیا خبر داد و گفت این میزان در ایران به‌تازگی به ۳ درصد رسیده است.

رضا فتاحی با بیان اینکه سهم تجدیدپذیرها از سال ۲۰۰۰ تاکنون رشد چشمگیری داشته و به ۴۶ درصد افزایش یافته است، خاطرنشان کرد: این روند بویژه در ۲ سال گذشته به دلیل کاهش هزینه‌ها و افزایش نیازها در دنیا چنان دچار تحول شده است که ۹۰ درصد نیروگاه‌های در حال احداث به تجدیدپذیرها اختصاص یافته است.

فتاحی از طولانی بودن دوره احداث، کمبود تأمین سوخت، هزینه احداث بالا و آلپندگی زیست‌محیطی به عنوان مهم‌ترین مشکلات یاد کرد که باعث تغییر نگرش از نیروگاه‌های حرارتی به تجدیدپذیر شده است.

وی از عدم نیاز به سوخت، هزینه تمام‌شده ارزان‌تر، سازگاری با محیط‌زیست، امکان جذب منابع مالی خارجی و مباحث مربوط به پدافند غیرعامل به عنوان مهم‌ترین ویژگی‌های نیروگاه‌های خورشیدی نام برد. فتاحی یادآور شد: هزینه احداث نیروگاه‌های خورشیدی به ازای هر کیلووات ۴۰۰ هزار دلار است که نسبت به سایر نیروگاه‌های حرارتی پایین‌تر است، علاوه بر اینکه هر یک از نیروگاه‌های خورشیدی باعث کاهش مصرف ۵۵۲ هزار لیتر آب و حدود ۵۰۰ هزار مترمکعب مصرف گاز در سال می‌شود و درعین حال این نوع نیروگاه‌ها در مگوات‌باعت ایجاد اشتغال‌زایی مستقیم برای ۸ نفر می‌شود.

«وطن امروز» از ناکامی راهبرد ایالات متحده و خیزش ایران در نظم جدید منطقه‌ای گزارش می‌دهد

شکست فشار حداکثری

یافتن بازارهای جدید، جریان خون را به رگ‌های اقتصاد خود بازگرداند.

ب- **بازگشت شرکا و شکست پروژه انزوا:** در جبهه دوم نیز حصار تحریم‌ها شکسته شده است. کشورهای مختلف از چین به عنوان ابرقدرت اقتصادی شرق تا ترکیه به عنوان همسایه استراتژیک غربی، مجدداً به سپید خرید کامودیتی‌های انرژی ایران بازگشته‌اند. چین عملاً به بزرگ‌ترین خریدار نفت ایران تبدیل شده و تثبیت این روند نشان‌دهنده همسویی منافع پکن با تهران است. همزمان، وزیر انرژی ترکیه رسماً از برنامه‌ریزی برای واردات گاز ایران خبر داده که نشان‌دهنده نیاز مبرم همسایگان به منابع پایدار انرژی ایران است. (نمودار ۲) علاوه بر این، تحولات پس از عملیات «توفان الاقصی» در ۷ اکتبر ۲۰۲۲، معادلات امنیتی خلیج‌فارس را دگرگون کرد. کشورهای حاشیه خلیج فارس، از عربستان سعودی تا قطر و امارات عربی متحده، به این درک راهبردی رسیدند که امنیت منطقه تجزیه‌پذیر نیست. آنها در یافتند که امنیت ایران مترادف با امنیت کل خلیج‌فارس و تضمین‌کننده امنیت منابع مالی و مسیرهای ترانزیتی خودشان است. ترافیک دیپلماتیک و رفت‌وآمد مقامات سعودی به تهران در ۲ سال اخیر، گواهی روشن بر این مدعاست که پروژه ایران‌هراسی کارکرد خود را از دست داده و جای خود را به واقع‌گرایی سیاسی داده است.

■ **بخش سوم: ایران؛ هاب اقتصادی و امنیتی منطقه**
شکست پروژه‌های آمریکا، فضایی تنفسی و فرصتی طلایی برای جمهوری اسلامی ایران فراهم کرده است تا از فاز «دفاع و بقا» وارد فاز «تثبیت و توسعه» شود. ایران امروز پتانسیل واقعی تبدیل شدن به هاب بزرگ انرژی و ترانزیت منطقه را دارد. این جایگاه اقتصادی، بهترین ضمانت برای امنیت ملی است، چرا که با گره زدن منافع اقتصادی همسایگان به زیرساخت‌های ایران، امنیت تهران مترادف با امنیت منطقه تعریف می‌شود و هرگونه تعرض به ایران، به معنای خودزنی برای کل منطقه خواهد بود.

کشورهای منطقه انگیزه‌های بسیار جدی برای این همکاری راهبردی دارند که بازی را به یک مدل «برد-برد» تبدیل می‌کند.

۱- تنوع‌بخشی به سید واردات: کشورهای منطقه دریافت‌اند وابستگی صرف به آمریکا و هم‌پیمانانش، ریسک سیاسی بالایی دارد و همکاری با ایران تنوع و تاب‌آوری اقتصادی آنها را افزایش می‌دهد.

۲- **جایابی در کریدورهای جدید:** جهان در حال گذار از نظم تک‌قطبی است. کریدورهای ضدآمریکایی و ضدصهیونیستی (کریدورهای شرقی - غربی و شمالی - جنوبی) در حال

چرا که ریسک‌های سیستماتیک بر بازدهی احتمالی غلبه می‌کنند. همزمان، هزینه‌های تولید به دلیل وابستگی به واردات مواد اولیه و واسطه‌ای رشد تصاعدی می‌یابد. نتیجه این فرآیند، افزایش سرعت گردش پول و هجوم نقدینگی به بازارهای سفته‌بازانه است که باعث کاهش هزینه فرصت فعالیت‌های نامولد می‌شود. آمریکا امید داشت با فعال شدن همزمان موتورهای توروم و رکود، ایران گرفتار یک «رکود تورمی» (Stagflation) بلندمدت و درمان‌ناپذیر شود. غایت این سناریو، تبدیل فشارهای معیشتی به نارضایتی‌های عمیق اجتماعی، بروز آشوب‌های خیابانی و در نهایت هل دادن ایران به داخل «تونل وحشت» جنگ داخلی و تجزیه ارضی بود تا ایران قدرت‌مند به سرزمینی سوخته و مستعمره بی‌اراده غرب تبدیل شود.

۲- **پروژه انزوا و ایران‌هراسی:** هدف دوم، مکمل هدف اقتصادی بود. آمریکا با امنیتی‌سازی پرونده هسته‌ای ذیل فصل هفتم منشور ملل متحد، تلاش کرد هزینه همکاری با ایران را برای شرکای سنتی و همسایگان به‌شدت بالا ببرد. ایجاد یک فضای سنگین «ایران‌هراسی» در منطقه با هدف قطع پیوندهای تجاری و سیاسی تهران با محیط پیرامونی‌اش شکل گرفت تا ایران در جزیره‌ای از انزوا محصور شود و همسایگانش به جای تعامل، به سمت ائتلاف‌های غربی-عربی سوق داده شوند.

■ **بخش دوم: واقعیت‌های میدانی؛ شکست فاحش فشار حداکثری**

اگرچه اقتصاد ایران در دهه ۹۰ شمسی به دلیل رویکرد خوشبینانه و غیرواقع‌بینانه دولت‌های یازدهم و دوازدهم آسیب‌های جدی دیده رویکردی که اقتصاد را «شرطی» کرد و تمام تخم‌مرغ‌ها را در سبد توافقی با غرب چید و از توسعه پدافند غیرعامل اقتصادی (اقتصاد مقاومتی) غافل شد! اما امروز شواهد غیرقابل انکاری از شکست استراتژی آمریکا وجود دارد. **الف- احیای درآمدهای نفتی و شکست محاصره انرژی:** آمار و ارقام رسمی خط بطلانی بر آرزوی «صفر کردن صادرات نفت ایران» کشیده است. مطابق گزارش رسمی بانک مرکزی، در آمد ایران از محل صادرات نفت، گاز و میعانات گازی در سال ۱۴۰۲، در ادامه روند صعودی که در دولت شهید رئیسی پایه‌گذاری شد، به ۶۵۸ میلیارد دلار رسید. این بالاترین میزان درآمد ارزی نفتی در ۱۲ سال اخیر است. (نمودار ۱)

این جهش درآمدی نشان می‌دهد مکانیزم تحریم در هدف‌گذاری اول خود (ایجاد قحطی ارزی و فروپاشی تراز پرداخت‌ها) با شکست مواجهه‌ای روبه‌رو شده است. ایران توانسته است با خنثی‌سازی هوشمندانه تحریم‌ها و

تاریخ روابط بین‌الملل در ۲ دهه اخیر در غرب آسیا، بیش از هر چیز تحت تأثیر یک کلان‌روایت برساخته توسط ایالات‌متحده آمریکا بوده است: «امنیتی‌سازی پرونده هسته‌ای ایران». این راهبرد که فراتر از

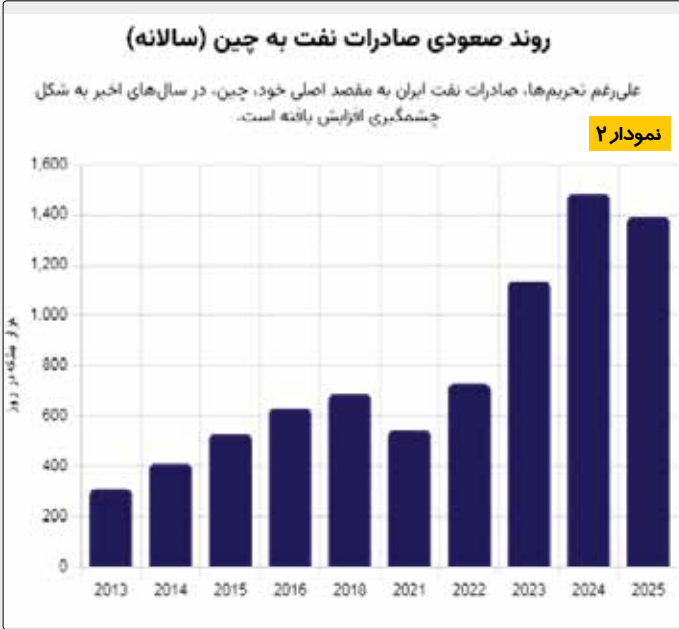
یک مناقشه فنی بر سر سانتریفیوژها بود، به عنوان ستون فقرات سیاست خارجی واشنگتن برای مهار، تهدید و در نهایت فروپاشی درونی جمهوری اسلامی ایران طراحی شد. آمریکا با ابزار قدرتمند تحریم‌های ثانویه بویژه از سال‌های ۲۰۱۰ و ۲۰۱۱ با اعمال تحریم‌های مبتنی بر چارچوب NSAA و شبکه پیچیده مالی جهانی، ۲ هدف بنیادین را دنبال می‌کرد که ماهیت وجودی ایران را نشانه رفته بود.

اما امروز با گذشت بیش از ۲۰ سال از آغاز این نبرد تمام‌عبار اقتصادی و سیاسی، صحنه شرط‌نح منطقه تغییراتی شگرف را تجربه کرده است. داده‌های اقتصادی سال ۱۴۰۳ و تحولات ژئوپلیتیک پس از ۷ اکتبر ۲۰۲۳، حکایت از شکست راهبردی آمریکا و بازتعریف جایگاه ایران در نظم نوین منطقه‌ای دارد. این یادداشت به بررسی ابعاد این شکست، دلایل تاب‌آوری ایران و وایده‌هایی برای دولت چهاردهم، برای تثبیت این پیروزی می‌پردازد.

■ **بخش اول: اتانومی یک توطئه؛ طراحی آمریکا برای فروپاشی از درون**

آمریکا در طراحی تحریم‌های فلج‌کننده علیه ایران، صرفاً به دنبال تغییر رفتار دیپلماتیک تهران نبود، بلکه مهندسی دقیق یک فروپاشی اجتماعی - اقتصادی را در دستور کار داشت. این استراتژی بر ۲ پایه اصلی استوار بود:

۱- **جنگ ارزی و القای مارپیچ رکود - توروم:** هدف نخست و عملیاتی آمریکا، ضربه زدن به شریان‌های حیاتی اقتصاد ایران، یعنی درآمدهای نفتی بود. منطق این طراحی ساده اما ویرانگر بود: کاهش شدید درآمدهای ارزی منجر به ایجاد کسری مزمن در حساب جاری و اختلال در تراز پرداخت‌های خارجی کشور می‌شود. از آنجا که در ساختار اقتصاد ایران، نرخ ارز به عنوان «لنگر انتظارات تورمی» عمل می‌کند، هرگونه شوک به جریان ورودی ارز، بلافاصله خود را در جهش‌های قیمتی دلار نشان می‌دهد. آمریکا محاسبه کرده بود با این قانون نقدینگی را با بازارهای غیررسمی به سمت تولید هدایت می‌کند و در عین حال، زندگی مردم عادی و معاملات معمولی آنها به هم می‌ریزد. این سیاست‌ها در چشمتی دلار نشان می‌دهد. آمریکا محاسبه کرده بود با جهش نرخ ارز، محیط اقتصاد کلان ایران به‌شدت ناپایدار و غیرقابل پیش‌بینی خواهد شد. در چنین محیط متلاطمی، سرمایه‌گذاری مولد توجیه اقتصادی خود را از دست می‌دهد،

منبع: داده‌های رسمی وزارت نفت ایران، گزارش‌های تحلیلی موسسه انرژی خلیج فارس، و گزارش‌های رسانه‌ای معتبر.

تأثیرات اقتصادی و اجتماعی این روند: افزایش درآمد دولت، تقویت بخش خصوصی، کاهش بدهی خارجی، و بهبود معیشت مردم.

چشم‌انداز آینده: ادامه روند رشد صادرات نفت به چین، به شرطی که تحریم‌ها ادامه داشته باشد.

نمودار ۲: رشد صادرات نفت به چین (سالانه)

منبع: داده‌های رسمی وزارت نفت ایران، گزارش‌های تحلیلی موسسه انرژی خلیج فارس، و گزارش‌های رسانه‌ای معتبر.

تأثیرات اقتصادی و اجتماعی این روند: افزایش درآمد دولت، تقویت بخش خصوصی، کاهش بدهی خارجی، و بهبود معیشت مردم.

چشم‌انداز آینده: ادامه روند رشد صادرات نفت به چین، به شرطی که تحریم‌ها ادامه داشته باشد.

نمودار ۲: رشد صادرات نفت به چین (سالانه)

منبع: داده‌های رسمی وزارت نفت ایران، گزارش‌های تحلیلی موسسه انرژی خلیج فارس، و گزارش‌های رسانه‌ای معتبر.

تأثیرات اقتصادی و اجتماعی این روند: افزایش درآمد دولت، تقویت بخش خصوصی، کاهش بدهی خارجی، و بهبود معیشت مردم.

چشم‌انداز آینده: ادامه روند رشد صادرات نفت به چین، به شرطی که تحریم‌ها ادامه داشته باشد.

نمودار ۲: رشد صادرات نفت به چین (سالانه)

منبع: داده‌های رسمی وزارت نفت ایران، گزارش‌های تحلیلی موسسه انرژی خلیج فارس، و گزارش‌های رسانه‌ای معتبر.

تأثیرات اقتصادی و اجتماعی این روند: افزایش درآمد دولت، تقویت بخش خصوصی، کاهش بدهی خارجی، و بهبود معیشت مردم.

چشم‌انداز آینده: ادامه روند رشد صادرات نفت به چین، به شرطی که تحریم‌ها ادامه داشته باشد.

نمودار ۲: رشد صادرات نفت به چین (سالانه)

منبع: داده‌های رسمی وزارت نفت ایران، گزارش‌های تحلیلی موسسه انرژی خلیج فارس، و گزارش‌های رسانه‌ای معتبر.

تأثیرات اقتصادی و اجتماعی این روند: افزایش درآمد دولت، تقویت بخش خصوصی، کاهش بدهی خارجی، و بهبود معیشت مردم.

چشم‌انداز آینده: ادامه روند رشد صادرات نفت به چین، به شرطی که تحریم‌ها ادامه داشته باشد.

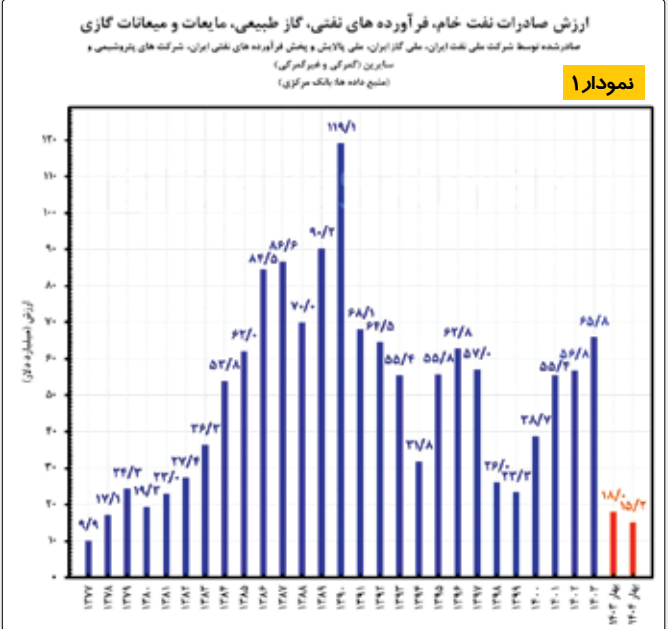
نمودار ۲: رشد صادرات نفت به چین (سالانه)

منبع: داده‌های رسمی وزارت نفت ایران، گزارش‌های تحلیلی موسسه انرژی خلیج فارس، و گزارش‌های رسانه‌ای معتبر.

تأثیرات اقتصادی و اجتماعی این روند: افزایش درآمد دولت، تقویت بخش خصوصی، کاهش بدهی خارجی، و بهبود معیشت مردم.

چشم‌انداز آینده: ادامه روند رشد صادرات نفت به چین، به شرطی که تحریم‌ها ادامه داشته باشد.

نمودار ۲: رشد صادرات نفت به چین (سالانه)

منبع: داده‌های رسمی وزارت نفت ایران، گزارش‌های تحلیلی موسسه انرژی خلیج فارس، و گزارش‌های رسانه‌ای معتبر.

تأثیرات اقتصادی و اجتماعی این روند: افزایش درآمد دولت، تقویت بخش خصوصی، کاهش بدهی خارجی، و بهبود معیشت مردم.

چشم‌انداز آینده: ادامه روند رشد صادرات نفت به چین، به شرطی که تحریم‌ها ادامه داشته باشد.

نمودار ۱: رشد صادرات نفت خام، فرآورده های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی

منبع: داده‌های رسمی وزارت نفت ایران، گزارش‌های تحلیلی موسسه انرژی خلیج فارس، و گزارش‌های رسانه‌ای معتبر.

تأثیرات اقتصادی و اجتماعی این روند: افزایش درآمد دولت، تقویت بخش خصوصی، کاهش بدهی خارجی، و بهبود معیشت مردم.

چشم‌انداز آینده: ادامه روند رشد صادرات نفت به چین، به شرطی که تحریم‌ها ادامه داشته باشد.

نمودار ۱: رشد صادرات نفت خام، فرآورده های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی

منبع: داده‌های رسمی وزارت نفت ایران، گزارش‌های تحلیلی موسسه انرژی خلیج فارس، و گزارش‌های رسانه‌ای معتبر.

تأثیرات اقتصادی و اجتماعی این روند: افزایش درآمد دولت، تقویت بخش خصوصی، کاهش بدهی خارجی، و بهبود معیشت مردم.

چشم‌انداز آینده: ادامه روند رشد صادرات نفت به چین، به شرطی که تحریم‌ها ادامه داشته باشد.

نمودار ۱: رشد صادرات نفت خام، فرآورده های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی

منبع: داده‌های رسمی وزارت نفت ایران، گزارش‌های تحلیلی موسسه انرژی خلیج فارس، و گزارش‌های رسانه‌ای معتبر.

تأثیرات اقتصادی و اجتماعی این روند: افزایش درآمد دولت، تقویت بخش خصوصی، کاهش بدهی خارجی، و بهبود معیشت مردم.

چشم‌انداز آینده: ادامه روند رشد صادرات نفت به چین، به شرطی که تحریم‌ها ادامه داشته باشد.

نمودار ۱: رشد صادرات نفت خام، فرآورده های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی

منبع: داده‌های رسمی وزارت نفت ایران، گزارش‌های تحلیلی موسسه انرژی خلیج فارس، و گزارش‌های رسانه‌ای معتبر.

تأثیرات اقتصادی و اجتماعی این روند: افزایش درآمد دولت، تقویت بخش خصوصی، کاهش بدهی خارجی، و بهبود معیشت مردم.

چشم‌انداز آینده: ادامه روند رشد صادرات نفت به چین، به شرطی که تحریم‌ها ادامه داشته باشد.

نمودار ۱: رشد صادرات نفت خام، فرآورده های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی

منبع: داده‌های رسمی وزارت نفت ایران، گزارش‌های تحلیلی موسسه انرژی خلیج فارس، و گزارش‌های رسانه‌ای معتبر.

تأثیرات اقتصادی و اجتماعی این روند: افزایش درآمد دولت، تقویت بخش خصوصی، کاهش بدهی خارجی، و بهبود معیشت مردم.

چشم‌انداز آینده: ادامه روند رشد صادرات نفت به چین، به شرطی که تحریم‌ها ادامه داشته باشد.

نمودار ۱: رشد صادرات نفت خام، فرآورده های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی